

Mark

¹ Wayi hi Lauren wu mumlan ni tu tsartsar tre wu Yesu Kristi, vre Irji. ² Anabi Ishaya, a ya koshishi datre ndi ye mi tru indi wu ton di mu, niyi ani mlanko niwu. ³ Ilan wandi a si kpagro si yo ni tsutsu miji, mlan icontih ni Back mbu, do not ma hi nyeyre. ⁴ Yohana a ye, da tsoro bi wandi ba ye ni wu nko wu wru latre mba hlega, da vu ba sukpa ni ma du Irji wru latre be hlega. ⁵ Wawu u indi bi gbu Judea mba urishilima ba luni ka kpa sukpa wu ma da ni nhran latre mba do Irji wru ba hle. ⁶ Yohana a ta sur nklon nta rakumi de to lo rjirji ni tri wu nta da ta rli langblan ba iton. ⁷ A dubub di “Iri ni ye ni kogonmu wandi a zan gbengle mu, wandi mina malan wa mi chu langban wu zama na. ⁸ Mi sukpa yiwu Nima ana wawu ni sukpa yiwu ni rubu Mai Tsraki. ⁹ Avi baki, yes a ye rji ni Nazareth wu Galilee e Yohana a sukpa ni wu ni nei Jordan. ¹⁰ Da Yesu a nzutu ni ma wu ne wandi ba sukpa niwu, ato shulu a bwu u wa atoh Ruhu Irji a girji kuson ni u ni tu. “Irji ni shulu a trendi. ¹¹ “Wayi wu vren wu surom mu, wandi a ni du surom mu see. ¹² Ruhu Irji a Chon hi ni tsutsu miji. Wu vi arbai (40), ¹³ ba ba nma miji mba birji (Satan) wandi a ka tsra. Irji a du maleka ma do ba tindu (hidima) niwu. ¹⁴ Niwa bana vu Yohana tro Yes ye ni Galilee da bla tre rji andi ko Irji no shulu a grji ye weiweire ko nhá do ¹⁵ ica me me drive chuwo da kpa wu wu.

16 A si izren ni kpa kikle nei Galilee da to Siman ba Andru, mri vayi Simon, basi yo ngrow nima bana bi Vu lambe. 17 Yesu yo ba du ba hu a ni tson. 18 ba vu idi to ba lambe lude hu gbagbla. 19 A la fon zre da to James (Yakubu), ba siya inla rjirji wu vu lambe ba ti 20 ba wo yo a da lu don think a Zabadi mba mri ko ma da hu. 21 Ba ye ni Capernaum chachu sati, u yes hi ni tra irji ba (synagogue). 22 Da ka tsro ba itre irji zan khikle bi nha mba 23 Ni nto kima, i gu ri wandi a he ni meme ibrji a lu yrayi ni Yesu da mye, 24 wu ye tingye ni ta, Yesu ba Nazareth? Wu ye wuta mu? Mi to ko wu nha, wu tsatsra wu irji. 25 Yesu yra to ni wu da hla ni ibrji wandi a siya tree ni mi songbagbi. 26 Ibriji rhju ni gbengle da ni kpagro. 27 Indi ba wandi ba hei ni kea ba bwu nyu yo ni wuo da miye kpamba, I wayi nghe, itsro sad gbengle ani you doka ni bring meme u ba wou. 28 Injo nitu ma a zre yi ni clan Galilee. 29 A rju ni tra irji da tsi you ni ko ba Siman ba Andrew, ba ba Yakubu mba Yohanna. 30 Ni ri nikoa, a to yi wa Siman si lo kpa. 31 Da ba hla niwu, a hi da ka thi wo nzu. Lol kpa a kri bre wu, wa kri lunde da nuba rhi. 32 Ni yalu, be gbu wawu ba shubi ni nkoira. 33 Ba nji bi lilo kpa ye ni wu, 34 wa ka nuba si kpa da zu meme brji rju ni kpa wandi a hei ba wu ni kpa. A na nu ibrji ba nyu wu tre na - ni tu ba to. Ko wawu hi nha. 35 Ni bwu mble a lunde da hi ni wutnji wandi ndi bana hei na daka bre irji. 36 Kpúkpan zren ma Siman 37 ba bru mba ba wawu ka to da lila wu di indi basi waawu. 38 A sa ba wu, khi hi ni wudji rhi, ni gbu ri kan. Nituhla tre irji ni bawu shi need

me ye. ³⁹ A zren kaāgo inkla gbu Galilee, ni tra irji mba (synagogue) da tsro ba jiji tre irji da zu meme ibrji rltju ni bi wandi ibrji lo ba nju da kpabachuwo. ⁴⁰ Ndi ri wandi a hei ni lilo eshi a ye da kugu gbarhu ma da bre u andi. ⁴¹ Wuta kpa nyme wu ka chu lilo yo wrjhu ni mu. A ló suron ni wu da ka wo ni wu da tre di, “mi kpa nyme lilo ka wu chuwo! ⁴² Lilo ezhie a rhu hari kpama a kma ti sa. ⁴³ Yesu a mmba, u a du na hla ni tro na. ⁴⁴ Du gri kpa ma hi stro priest ya da a samu si see kpa ma du hei na wa Musa a ti gbuchu ni tu man. ⁴⁵ Da gua rhu ni Yesu a tsi ka dubu kpe wa Yesu ti ni wu'a. Ni tu kima Yesu ana iya are ni mi gbu du ba to na. A nap zi are zu ni kosan gbu. Duk na ki ndi ba ba zi hu ko ni tse Wanda a hi.

2

¹ Da a kumaye ni Capernaum ni mi vi fie mee, ndi ba woh da hei niko. ² Gbugbu ndi ba tsutsu da shuni bubua, ikon 'u” zu no ri koha ana heina, Yes sibla tre nibawu. ³ Indi nzah ba jin vayi mba wa a chronchu ye ni Yesu. ⁴ Bana to ikoh “u” ri hi ni Yesu na, ba hon zu ni tukan, da ghlen tukan, da ban ndi “u” chronchu rini Yesu. ⁵ Yesu toh gbegble suron ba da tre ivre ba wur lahtre me hle ni wu. ⁶ Se bibla vuvu wa ba sun ni ki, ba si rimre nisuron ba di Yesu lahtre, ⁷ Ba indi da ani wur lahtre ndi hlega, sai Irji nikankrima ni wur lahtre ndi hlega ⁸ Yesu toh misuron ba da miyen ba agye nji meme mmre ba ye ni yi wu? ⁹ Niwa ba kpa lahtre wurhle ni ba wu, ni wa ba hla ban blame ni hi kpame, a time agan? ¹⁰ Yesu a toh di

vre Irji a hei ni gbengbenlen “u” wur lahtre hle ga, da hla ni ndi wu chronchu, ¹¹ mi hla “u” lude di ban blame di hi koh. ¹² Indi wu chronchu a lude ban blama da hi kpa ma, Indi ba buh iyuen yo woh da tre, kina taba toh Bibi kpei nayi na. ¹³ Yesu rhu hi ni kosan nei, ndi gbugbu ba hu hi ni neila, wa ka si bla tre ni bawu. ¹⁴ Da asi zre da toh Levi ivre Alphaeus a kuson ni bi kpa ban. Yesu du hu wawu, wa lude hu Yesu. ¹⁵ Yesu si rhi lah mi koh Levi, in bi kpa ban gbugbu, baba bi lahtre wasi rhi no “u” baba mrikon, ndi gbugbu ba hu. ¹⁶ Farisawa bibla vuvu, ba toh Yesu si ri biri nikoh Levi da miyen mri koh ma a gye sa ti kohbi si ribiri ni bi lahtre? ¹⁷ Yesu woh ba da tre indi wa ahei ni gbengbenlen ana wa den na, see ndi “u” lilo niwa den. Mi na ye nitu bi woh tre mu na, mi ye ni tubi lahtre. ¹⁸ Mrikoh Yohana baba Farisawa bata son ni hlama, indi baye da tre ahigye sa mrikoh Yesu bana vu hlana na? ¹⁹ Yesu ka hla ni bawu, ayiwu kpukpan ango ba ka son ni hlama ²⁰ Se chachu wa ba ban ango rhu, “u” ba son ni hla ma. ²¹ Ba ndi a niwar klon sisama nitu chiche ma, don ani ya yabba sisama game. ²² Ba ndi wa ani ban hi sama sur ni chiche ri, don ani fu hle ga, se ba ka sur sama ni miri sama. ²³ Ni chachu sati Yesu si zre zu ni mi rhu, mrikohma ba zi gbusu tan. ²⁴ Farisawa baka tre ni Yesu du toh ikpie a di mrikoh me ba si ti kpie wa dana bina ni chachu sati. ²⁵ A miye ba, bina toh ikpie wa Dauda baba ndima ba ti na? iyoun ti ba, ²⁶ baka hini Abitha ndi wu ton du Irji, waka noba breadi chachu sati, “u” ba ka tan ²⁷ Yesu tre ba ti chachu sati ni idi, bana ti indi ni chachu sati

na. ²⁸ Ni tu ki Ivre Indi a hi “u” Bachi “u” chachu sati.

3

¹ Bachi a ri no mitra u pre da same ni Indi wu lullo wu so wo. ² Indi ba sure shishi niwu ko ani wurka ni wu cacu asabar don da ka to ni la ter. ³ Yesu hla nindi wu lullo wo, rhu kli ni tsutsu Indi ba, Yesu a miye ndi ba. ⁴ Abi duba tie zizi nive asabar d kpa ndi cuwo ka ndu tie meme indu Indi ba que? Indi ba ba son ng bage. ⁵ Yesu a kma ya ndi ba nifu done touri dir mba da hla ni gu n ma wo me? igu n ma wo ma u won bi. ⁶ Farisawa banu gla me da hadatu niti rudiyawo di ba wo Yesu. ⁷ Yesu ni mini koma ba hi nen wu Indi gbugbu ba hu bari ba ni ni Galilee ba ri bani Judia ⁸ Urshalima, indumi ya bari me gaba ni Jordan, Tyre har ni Sidon. Daba wo gbi a si ti Indi gbugbu u bayi niwu. ⁹ A hla ni miniko ma duba samu ni igu tsitsima ni wawu don into du ba na matse bi was wu na. ¹⁰ A warka indi gbugbu u bi lullo ba turn kpamba ni baba sawo niwu da fe se. Bachi a kpa bari just ni lullon. ¹¹ Ko nitan bi ruhu brji bajoku ni koshishi da Yar go da ter wu vir irji. ¹² A kpa nha ni ba duba dubu nde ma na ¹³ A ho he ni gbulu da yo biwa a ni son u ba ye same ni wu. ¹⁴ A ju ndi woto dan ha wa yo ba di (apostles) do duba he ni wa, ¹⁵ wa turba du ba hla ter wada he ni glegle wu zu bryi. ¹⁶ Mazani wolo dan ha wanda ju ba na he nayi Simon wanda a non dema Bitrus. ¹⁷ Yakub very Zabadi, Yohana vayi Yakub Wanda a nu de Banergas wato minizan ¹⁸ wu Adarawas

u Fibus, Bar ta Lamawas, Matiwu, Tomas, Yakub very Haifa u Yahuza, Thaddaeus, Simon Bakan ane ¹⁹ wu Yahuza Iskanyoti Wanda ya bashe shi. ²⁰ A kma he ko, wu kpetren indi bakaba da iya ri bin na. ²¹ Da bikoma ba won naki da he niwu da ter, imiri ma na he na he ni wu na. ²² Bi nha wa ba ni Urishalima ba ter di, a he ni ruhu Beelzebul, “mba meme brji”. ²³ Yesu yo ba da ter ba yi-yi, ibrji ani ti ni he da zu ibrji? ²⁴ Idam mulki gu kpama te kam-kan mulki ba na to kle gbangba na. ²⁵ Idam iko ga kpema komba ana kle gbangba na idan b ²⁶ a tayar ni nituma da ga gba ana he niglegle-glegle na anijoku. ²⁷ Idi na ya da ri ko idi u gle-gle da yi bi kpe ma na ha ma ni vu indi glegle u ko. ²⁸ Jaji mu me hla you la tre we me wa wa Indi ba ti iha wur la bawu. ²⁹ A ma wa ba ti ni Ruhu tsatsra ba na wur le meml mu, dona la tre u ka kle. ³⁰ Yesu tree ni tu wa ha tre, ahei brji ³¹ I yima ni mir vayi ba ye kril ko ra. Ba to ba ka yo'u ye gba nmba. ³² Kpetren ndi ba ki kagon ma da me yer, I yi me ni mir vayi me ba hei ko ra da ki wa u ³³ A sa ni ba'u, ba nha ba mir vayi mu? ³⁴ A ka ya ndi wa ba ki gon kla ma da tre, “To ibiyi yi bi mir vayi mu! ³⁵ Duk ndi wa ni ti kpe wa rji tre a wa u yi hi yimu da hi mir vayi mu.

4

¹ Yesu ni mu mummlan a hla tre ma ni gbugbu ndi waba shuti ni Yun nei. A lude ri ni mi gyue ni mi-nei. ² A lla tre ma u-jaji gbugbu da ka yiyi ani. ³ Wo-me, idi uron a ban ibi hichu ni rjumaa ⁴ a chu bari ba kuhle ni kon u chichen ba tanri

⁵ bari ba khule ni tu han iwa ama hei mi meme gbugbun a warju. ⁶ Irji rju hongan wa kue niwa in-jah ma na gburonkonna. ⁷ Bari ba kuhle ni zahchon, I Chon ba gburon ti rigra da k tiwu wa ti me me. ⁸ Bari kuma ku “lle ni “llar meme didima da gburon na ni sho bari, I wulon iknutra (30), bari I wulon ikpu tanne (60), bari I wulon kpu wulon (100). ⁹ Yesu tre indi wa a hei ton u wo kawo ¹⁰ Wa Yesu a ye he ni kriji ma bi wa ba hei niki ni mimriko ma wulon don ha, ba miyen tu tree ka yiyi a. ¹¹ A biyi yi ba “llar you wawu multi Irji wa, a ririn, mibiwa ba he nira ba tree ni ka yiyin me. ¹² Ni duba ye ama da na toh na ni duba wo “llan da na toh “llan na I ba wo na kame ye Irji ni wuru “lle ni bwu. ¹³ A miyen ba bina to tu itre u ka you na? ¹⁴ Bi ya di bi to wawu u? ¹⁵ Idi ichu a ni chu tre. ¹⁶ Ni tu kon ba a bubu wa ba chutre iba wo meme brji a ye, wa vuba kpa tre wa ba chusa. ¹⁷ Bana he ni ja na ni mi bana. Ama ba vu sunron mu ni mi iton fie me, na joku ni ton uya. ¹⁸ Bi wa ba kpa tre na kalle ni ¹⁹ tu gbi gbugbulu yo khlen, iko bari kpil bari naki, iri mba ba chu wa a khule ni chon. ²⁰ Bi wa ba kpatre rji da vusuron na ni ji ndi ye nitre rji baba yi ba ichu wa kulle ni meme didi wa a ni klo 30-30 60-60 100-100 ²¹ A miyen ba, Indi ba zi fitila ni mi sisen ko ba zi ni zah tebru? Ba zi nitu tebur, di du kpan ni Indi bi koh. ²² Ikperi na riri na, see ka he ni rira ni ndi ba ka to na hlar. ²³ Indi wa ahei niton u wo ka wo. ²⁴ A hla bawa, srenton ni wo kpie wa bi wo. Kongo wa wu tsar niwu, ni ki ba tsar niwu. ²⁵ Indi wa a heiwu, ba ka fon surwu Indi wa ana hei niwuna, baka vukpa fie wa a hei niwua. ²⁶ A tree, mulki Irji a hei

nawa indi ani ban bikpie hichu nimeme. ²⁷ Indi ni krana, na shime ni rji, biri nirju na gbrun, wana tohna. ²⁸ Menme nina biri kima ani yarbe ku nira, ngwugwu ka fu wa ka gbrun nikle ma da ti wolo. ²⁹ I dan biri a weri u ba cham. ³⁰ Ki ya tree mulki rji ahe naki kā ki tsar ba bawu? ³¹ Ga ahefieme na wolo mustard wa i dan u chu ani rju da gburon. ³² Har chinchon baka son ni wuma. ³³ Naki tre mba ni kayiyi ni kon gbubu'u. ³⁴ Ni kogie a tre ni ba wu ni ka yiyi duba tohtre a. ³⁵ Ni yalu chachuki a tree diba zah gran hi komu. ³⁶ I ba lude niwume a ni mique na ka ndiba don. ³⁷ Se ihen lude ni gbegbelen na wuru man sur ni mi guea ta shu. ³⁸ Wa si kurna ni kogon mi gue iba shemme u du lude na ya duna kur kpahlana ndi ba ba kuhlema. ³⁹ Iwa lude da yarhan ni kikle gwugwu mba ima duba son nigbagbi shishiman ba chu ⁴⁰ A miyen ba, age nuyi sisiri? Har zizan bina hei ni bangaiskiya na? ⁴¹ Iba tie sisiri, adi a indi birimen nayi a tre ni gwugwu ba I ma u ba wo niwu.

5

¹ Baye ni gran nei u gbu garasinawa. ² Niwa, a ye rju ni mi jirgi. Hi hari baye zon tu ba igu ri u meme ruhu asi rju nimi hbei. ³ Bubu son ma a hei ni bbei ba ndi wa ani ya ló koni sarka. ⁴ Ni-ingu gbugbu ball ni sarka ba ma ruruwa asu sarka ba rji rji maruruwa. Ba Indi wa ani ya vu aba. ⁵ Chachu, chachu ni ble mba ni yalu ani yargro na ni yar kpunma ni tita ni mi hbe ba ni kpah tita. ⁶ A chu shishi to Yesu ni gbugbama na tsutsu ye kuque gbarju ruwa na nikon ma. ⁷ A lu

tre gban gban niwu; u mu get niwu? Yesu u vre rji u wawu? me pre ni de rji na tie me yahna. ⁸ U wa hla niwu's rju ni kpah ma I wu meme ruhu. ⁹ Amyen bayo nde me ni nha? Wa hla niwu nde ma tuli ama a ki hei gbugbu'u. ¹⁰ Abra Yesu dina zu wau ni gbuyina ¹¹ (not included) ¹² Ba bra datre zutarhi need lecleba beri kiri niba. ¹³ Abri ba meme ruhu ba rju dari ni licleba ba tsutsu gerji ni tie gbuw hau ni mi nei bakede bakai dubuha ba que ni nei. ¹⁴ Biwa basi kurju ledeba ba tsutsu tu da la ikpe da tsir. ¹⁵ Baye ni irvriji Yesu tre da tah iguh u meme want nibawu tuh ¹⁶ Biwa sahe niki da toh kpe da sitsir ni igu meme ruhu, da la nibawu didime na ta bawu tre leeleba. ¹⁷ Ba sawume tsu bre du biri gbua. ¹⁸ Asi sou ri ni jirgi iguh meme ruhu bra diwau hu. ¹⁹ Ama Yesu na kpagmena ama da la ni niwuhi Kon me ni ndi me di la bawu ikpe rji teh u; yada as mashishime. ²⁰ Ahi kpa ma da so ma si la kpi bi keklema wa Yesu teh ni wu ni dikatolis. Kowa ni ndi sisri. ²¹ Nlina Yesu, a rungra ni jirgin. Ri gbala ko rima ndi gbugu Baye gyekle ki niwu. ²² Bi ni Kon ri church wa bayo Jairus ye du joku ni zama. ²³ Asake bra ngari du tree di verwa tsitsa te wiewier que mi bra ye di sawai niwu di sama sikpa nda son divine. ²⁴ Bahi bawu; ndi gbugbu bawu nda ni hau nikpa ²⁵ Iwari beki wa the ni lol nkayinle is wulon nduha. ²⁶ A shaya brabra ni wa bi nu mua gbugbu it ase kpama peh-phe wu nda ya di sikpa nihe ama lol ka kle. ²⁷ Awo kpi Yesu the. nda ye mi kuganma ni mi gbugbu ndi nda tuka ingloma ²⁸ A tie nda mi taba igloma mike mi samu sikpa. ²⁹ Niwa ataba wu; it

kukri, ato ni kpa wawu samu sikpa ni lehenma
³⁰ Yesu toh nikpa gbegble rju mikpa. A gbaya
ni mi bdiba nda tree, aha taba glomu? ³¹ I miri
konma batre u to gbugbu ndiyi tree ndi tre iha
tabawu. ³² Yesu ni son ya nda to aha taba wu. ³³ I
wa to kpe asame wu sisitsir vu. Aye ndu joku ni
gbui ma nda la wu gerger me. ³⁴ Ala wu, iuerwa,
isorun didime asa u samu sikpame. ³⁵ Asi tre;
ndi bari ba rji ni nikon ie Church nda la, Iverwa
me kwi na dane tiche kanam ³⁶ Yesu wo kpe ba
si tre, nda ua ni Kon ni church a na te sisri na
khir behan gbagba. ³⁷ Ana bri druwo diwuna
imba Bitrus, Yakubu mba Yohana vayi Yakubu.
³⁸ Baye ni koh was ani anikon church a ato ndi
ba si tre gbaba me, basi tsra gre gbagbame. ³⁹ Ni
rhi ma ni Kon ala bawu aghesa bisi lo isoran ndi
si gbagro? iverna, na gwuna, asigruna. ⁴⁰ Ba
zahe. A zuba just pepeme ni ra nda mba iteh uer
mba yinma ndi babe niwu, nda rhi hi ni iwirji
iver ha. ⁴¹ Avu iwo very nda la wu, Talita kumi
wa ala iverwa tsitsa mi la ni wu lude. Ba wuton
iver nda tsir (the nise well doha) ⁴² Ba ter sisri
pepeme nisorun dedeme. ⁴³ Ala bawu ndi ba na
la nidruna. Nda la bawu mu lla rhi.

6

¹ A rju ni ki hi ki gbuma ba ba mriko ma but
húa. ² Da vi a sabat ye wa ahi ka tsuro tre ni
tra rji. Gbugbu nai wa ba wowua ba yo mamaki
nda tre akpa toh tsuro yi rjime? A bi wrji time ba
nno? A bi ngye towa wa ani tie wa ba zan kagrji?
³ Ana vren kafinta muyi na, ivren mariya mu ni
vayi ba Yakubu, Yosi, Yahuza u Siman Nan? ⁴ U

Yesu ka hla bawu din, Anabi bana nyime niwu ni gbu ma mba bi koh Mana. ⁵ Ana to tie kpie rligrama ni gbuma na, a sáwo ni ndi fyime yi u baka fe si. ⁶ A yi mamaki ni ka nyime ndi ma ni ndu rji. A ye who hi ni mrli gbu bi wiewiere ni ba nda ka bla tre rji ba wu. ⁷ A yo mrli koh ma wlon don haá ndá tton ba rju ni hiha ndá nno ba gbengble ni tu bi brji meme, ⁸ ndá hle bawu ndu ba na nji kpie u hi ni ziren a na ba nji kpala ni kpo mba na, ⁹ bá son lahgban ndá sur nklon ririyi. ¹⁰ A hla bawu ikoh wa bi ti ria bi ka ki ni ki me hi ntton wa bi wlua. ¹¹ Igbu wa ba na kpayi ko woyi na, bika kpun me-meh u za mbi hle ni bawu ndu kafa shaida ni tu mba. ¹² Ba rju hi ndá ka tree ni ndi ba ndu ba tuba. ¹³ Ba zu meme brji rju ni mi ndi gbugbu wu nda nyiu nye ni tu bi lilo u ba kafe si kpa. ¹⁴ Ichu fero a wo in I wa ba ki tie'a don inde Yesu a Shan shu u gbua. Ba ri ba tre Yohana u Batisma ta shine ndá ni tie kpie wa yi wa ba zan kagrjiá! ¹⁵ Bari ba tre “ a hi Iliya Bari me a ndá hi Anebi na Anebi bi Sen'a” ¹⁶ Amma fero ni wo nayi ka tre ndi Yohana wa me chu tu ma ua ta Shime. ¹⁷ Fero ana ton ba ndu ba vu Yohana tro ni tre Herodiya (I wa vayi ma Filibus) don a grand ni gbengble. ¹⁸ Yohana ana hla ni Fero a hi yours tsu ndu Vu vayi me kpa wa ma. ¹⁹ Wawu Herodiya ka nji fu Yohana ndá wa kon u wuu hama. ²⁰ Don Fero ata klu Yohana niwa ana ndi u klu rji nda zi Yohana ni tro Amma ndá na tie wu ya na. Wo tre ma ta nno fu kpukpo me Kuma ndá giri ni wu'u. ²¹ I vi wa a zi gbien ni tu Yohana ye ki tsar-a ni vi u taka ngrji Fero ni wa a yo Indi bi nikon bi ti

ndu niwu ni khi kle komanda ba u bi nikon bi Galili rli birli ni wu. ²² Ivren wa u Heridiya a ye nga me nda nglu nzan ni ba wu; wa suron Fero bi ni wu ni mbier bi tsri ba. I chuia ka hla ni vren wa, mye kpie wa u wa ni me u me no wu. ²³ A shi rji ni vren wa nda hla, ko a hi ngye u mye me me nnou, ko ani ta me ga mulki mua ti ha ²⁴ me. A tsutsu rju hi ni yi ma nda myen, me myen tiemu ngye ri? A hla wu, Itu Yohana u tie Batisma. ²⁵ A tsutsu gbala me hi ni chuia nda tre me son ndu ne zizan yi, Itu Yohana u tie Batisma ni mi gbugba. ²⁶ Ikpie kpa suron chua tie wie me amma ana wa ani kama na ni wa a shirji wua ua u taka vi grji ma. ²⁷ Ichua to me nda yo soja ma ndu ba ka chutu Yohana. Soja wa a ra gbien chua hi ni itra wa ba tro Yohana nda chu tu ma. ²⁸ A nji tu Yohanaye ni mi gbugba kukron nda ka nno vren wā-a u vren wā-a ka nji ka nno yima. ²⁹ Mru ko ma ha wo nda hi ka ban jiji kpa ma ka rju ni be. ³⁰ Manzani ba ba ye ni Yesu nda vu ikpie wa ba tie'a bla wa wawu-u. ³¹ A hla bawu “Rju hi ni wi gi wa bi he kimbi'a ndi kusi tsame. Don indi gbugbu wu ba ta ye nda hi ni ba u ba ka na he nton u rli ua mena. ³² U Manzani ba ba ka rju dran gwu hi wrji wa indi ba na he'a na. ³³ Amma indi ba ba to ba nda to rju mba nda tsutsu ni za rju ni mi gbuba wawu-u nda ka ri ni bubu'a guci ni bawu. ³⁴ Da ba-a rugran ne'a nda ka to kpentren ndi wa ba ki gben ba'-a, wa a lo'u suron don bana rhi kpe me na intamma wa ba na he ni ndi ma na. a krli ri ni tsuro ba' ikpi gbugbu-u. ³⁵ Ba he me u icha ye tie u mali ko ma baka tre wu ndu. ³⁶ Hla ndu ba hi ni mi

gbu bi wie wiere na le birli da di don iwriji wa ba he'a bran inkon ni gbu. ³⁷ Wa' a kasa ba wu din, nno ba ikpie wa ba rlia. Ba mye, ki hi le bredu u denari derli harli ye nno ba? ³⁸ Wa mye ba “bi he ni gble bredu bren? Hi ndi hi ya' to”. Da ba ka to, ba hla wu din, Igble nton ni lambe hari. ³⁹ A ndu ba kusun ni giga'a ni nklan ma. ⁴⁰ Ba kusun ini nklan deri-deri mba se'titon. ⁴¹ A vu bredu ton ba ni lambe ha ba nda nzu ya shulu nda ti lulu ni tu mba nda myre bredu ka nno manzani ma ndu ba ga ndin ba. A la vu lambe ba nda fan ba ti tsitsa ma da ga ba. ⁴² Baka ntan da wriji sa'sa'me don mbuerma. ⁴³ Ba vu shu ni sisen wlon don harli. ⁴⁴ Bi wa ba tan bredia u lambe-a ba lilon dubu ton. ⁴⁵ A ni kle tre's da ndu manzani ba ri ni nhamma gwu'a nda hi guci wu ni Besaida nda ndu kpentren ndi ba hi kpamba. ⁴⁶ Da indi ba ba hi wawu-u wa ka hon hi ngblu nda'yi addua. ⁴⁷ Yalu a tie u Jirgi'a ka ri tsutsu ma-a ye u Yesu na rli he ni meme ni nkrji ma. ⁴⁸ A to ba ni mi Jirgia ni tsi kpa wa ba ki tie ni shishi ngwungwu'a nda ta son vu ba yiba. ⁴⁹ Amma da ba to u si zren ni tu ma-a baka ya nda ahi ibrji, ⁵⁰ sisri ti ba u baka yira yi! Gbagblame, a tre ni ba nda hla bamu vu suron! A hi me! Na klu sisri na! ⁵¹ A ri mi Jirgi'a ni ba' u ngwu ngwu'a ka ku kli nda na la fu na. Ikpie a nno ba mre kpukpome. ⁵² Don ba na rli rehe to njima ni kpie wa a tie ni bredu ba me' isuron ba ana kpan kpa. ⁵³ Niwa ba ru kikle (kpace) ma-a, ba ye ni gbu Gennesarit nda llo' Jirgia zi ki. ⁵⁴ Niwa ba rju ni Jirgi'a indi ba ba tsi to-o, ⁵⁵ nda tsutsu ka nji bi lillo ni ba tabli mba rji ba'u nklan mba hi ni wriji wa ba wo nda

a hea. ⁵⁶ Duk wrji wa a ri ni gbu, ko rligra ma ko tsitsa ma ko ni meme ndi bari ani to ba zi bi lillo ni bubu wa ba zu hi kasuwa. Ba breu ndu don ba me' ndu ba kpire nyiu nklon ma, gbugbu u wa ba kpire a ba kpa si kpamba

7

¹ Farisawa ni mbur bi nha ba yerji urushalima ba ye gyenklan kagon Yesu ² Nda to imrlikoma bari basi rli birli hamma ni nglawo. ³ Farisawa ni yahudawa wawu mba ba na rli birli na sai ba nglawo, don ahi alada mba. ⁴ Inde farisawa ba ye rji cucu, bana rli birli na sai ba Sukpa; ni imbru kpi bari wa ba hua na ba nglawo vuva nho uri kongo ni kpi ndu la wawu. ⁵ Farisawa ni bi nha mba mye Yesu “Ahi ngyesa imrli ko me mba na Ziren ni nkon u bi nikon amma di ni rli birli ni worji?” ⁶ Ama a ua ni bawu, “Ishaya tre tsar ni tu mbi bi gyru ndi. Ba nha din, Ndi biyi ba hume ni vre nyu amma isuron he gbagbanwu ni me. ⁷ Ba wu me u ce, nda ni tsuro ikpi bi u ndi wa ahi u mba. ⁸ Bi ka doka rji don di nji u di mu gbangban me. ⁹ A la wa bawu, A bi yiwu wa bi ka doka Rji don ndu yi nji ala'ada u mbi. ¹⁰ Musa a tre, 'Wo tre tieme ni yime', u iwa a tre meme ni tiema ko yima, gbigbi ani qu'. “Amma bi hla, 'Indiwa a hla ni tiema ko yima ¹¹ Izo ko birime wa una kpa ni me a hi Corban “(wa wu tre, nno ni Rji) ¹² Una la ny'me ni wu ndu tie kpie ni tiema ko iyi ma na. ¹³ Bi kpa tre Rji ni tie meme ni al'ada mbi wa bi ndi nji wu ngbangban me. Ni gbugbu kpie wa bi muba wa bi tie'a. ¹⁴ A yo kpentren ndi ba ngarli nda tre wo me wawu mbi wu ndi to. ¹⁵ Ikpie ri

u kora na he na wa ani ba ndi tie meme”. A hi kpie wa a rju rji ni mi ndi, ikiyi ni kpa ndi tie meme” ¹⁶ Indi wa a he ntlon wo'a ka wo. ¹⁷ To, Yesu a ka kpentre ndi ba don nda ri mikoh, mrli ko ma ba mye itre misali. ¹⁸ Yesu tre bi yi me itu mbi rli he bwu? Bi na to ndi ko ngyeri wa a ri ni ndi rji kora an a kpau tie meme, ¹⁹ don ana he nkon u ri ni suron ma na, amma ani hi mi nne ma nda rju hlega hi tra u hi mha?” Nitreyi Yesu a d'bu birli ba bi wawu. ²⁰ A tre, “Ahi kpie wa rju rji ni mi ndi mba ni kpau tie meme. ²¹ Don rji ni mi ndi, rju ni mi suron ba' meme mre: gru tangban ni ndi, iy'bi, wundi, ²² ikan, ingu, meme dri, gyru ndi, bison biye, bi shishi meme, bi kpa ndi tie meme, nzutu, bi mrlan ndi. ²³ Biyi wawu mba wu ba meme wa ba rji ni mi, bi ki ba kpa ndi tie meme ²⁴ A wlunde ni ki nda hi kpama ni iklan u Taya ni sidon. Niki a ri koh nda na son ndu ba to wrji wa a he'a na, amma ana ya' nda ri kpama ni ndi na. ²⁵ Amma ni wo a he, iwa ri wa kpura vren wa ma a he ni brji a ye nda nda ka ku joku niwu za. ²⁶ To, iwa ana ndi u Helleni, u l'me Surofinishan. A bre wu to ju brjia rju ni vrenwa ma. ²⁷ A wa wu, ndu ba guci nno mrli rli. Ana he tu nkon na, ndu ba ban birli u mrli tayo yawhu na.” ²⁸ Amma iwa kasa wu nda hla” Njanji, Baci, e yawhu wa ba kru za tebru'a barli bu mbru (rjurju) u mrli ba. ²⁹ A hla ni wa, ni tu kpie wa u tre, u ka hi. Ibrji a rju ni kpa vrenwa me ye'. ³⁰ A k'ma hi koh ma nda ka to vrenwa kru ni tu kru u ibrji rliga rju ni kpa vrenwa ye” ³¹ A la rju ni nklan u Taya, nda hi ni sidon ni teka halili rji hi ni inklan u Dikafolis. ³² Ba nji ndi ri

ye wu wa ana mangbi nda ta to tre na, nda bre wu sawo wu. ³³ A nji'u hi kosan ni bubu wa ndi bana he na, a sur mri wo ni mi ton ma nda ti ntan ka kpre l'me ma. ³⁴ A nzu ya shulu, nda cu vrli, nda wa wu, "Iffatha" wa ahi "Bwu!" ³⁵ Hari itton ba, baka bwu, u l'me ma wa ana llo ngbangban, ka si nda tsi ni tre didi me. ³⁶ Yesu m'ha ba ndu bana wa dio na. Amma to a m'ha ba ndu ba na hla dio na, wa katie na a con ba ndu ba d'bu ni ndi. ³⁷ Ba tie sisri kpukpo me, nda tre, "A tie kpi ba wawu-u didi me.

8

¹ Niton mu a indi gbugbuwu ba hei ba wa bari. Yesu yo miri koma da tre bawu di ² "idi ba ba lo me suron, ba he mi me har vi tra (3) ye da na hei ni kpe wa ba rhi na." ³ Me ta turba duba he kpamba ni komba dana rina ba ki kobo ni ko bari ba ji ni gbugbamu." ⁴ Mini koma ba mye "kife birdi nitsen-e ni wa, da ni mal ni di ba yi?" ⁵ A miba bi hei ni gble bre di ibve wa miye ba "a hi bre di bren ba bi he niwu? uba hla a ndi tangban. Ba lla ni wu'u "tan gban" ⁶ A tre du gbugbu di ku ba son ni meme da ba bre di tangpa da bre da non mini ko ma du ba ga ni bawu u ba ka ga ni di ba. ⁷ Ba hei ni lambe game time ni womba baya wa a bre Irji, da la yo mir koma da nuba duba nu ndi ba du ba tan. ⁸ Da ba ta ba wrji da vu imbru ma sisen tangpebi rigarma. ⁹ Indi ba bakai dubu iziya (4000). Ba ya ki a yo ba ninko duba hi kpamba. ¹⁰ A ti-gbla ri ni jirgima baba mininkoma da ri nklan Dalmanuta. ¹¹ Bi mrlan ndi ba ba ye da faragbi sur ni wu'u. Ba son ba

to alama wa rju ni shullu, ba son ba tser u ton. ¹² A tan fuon ni mi suron da tre “a gye sa indi bi meyi ba son ba to alama na? Janji mi la yi wu idi bi meyi ba na to alama na”. ¹³ Wa kaba don dala ri ni jirgi da hi gar korima ¹⁴ Miri ko bi ti ndu ma ba kparisu da na ba vredi gri na. A don riri ni mi jrigia. ¹⁵ A hla ni bawu, son ni wuri ti ta yo shi-shi na kpa risu ni yistin Farisawa na niwu Hirudus na” ¹⁶ Mini koma bi tindu, ba kpaye ni kpamba da tre a he wa bre di na he na. ¹⁷ Yesu to kpe wa ba si ri mire ni dir mba, da tre. A gye sa, bi ri mre ter bre di ni suron bi? har zizan bi na tuna? Bi na ganina? Isuron mbi ba k'ma di bwu mu? ¹⁸ Bi hei ni shi shi bi na to na? Bi hei ni ton bi na wo na? Bi na tuna na? ¹⁹ Ni wa mi zie bre di ton (5) mba gah ni di dubu ton a (5000) bi vu kpu kpu bre di shu sisen bre?” Ba la wu di wlo don har (12)” ²⁰ Ni wa me zi bre di tankpan ni di dubu zi'a (4000) bi vu kpu kpu bre di ti sisen bre?” Ba hla u di “tangban” (7). ²¹ A mie ba, har ziza'a bi na gani na?” ²² Da ba ye ni Bethsaida. Idi ba ni ki ba grji di u fei ye da bre Yesu di du sa wo ni wu. ²³ Yesu a vu indi wu fie'a niwo dakji wu hi ni mi gbu. D a' a junte sur niwu nishishi da sa wo mani wu, a mei, “wu to kpe?” ²⁴ A zuya da tre, me to indi bi ya na kukro ba si zre. ²⁵ A la kawo ma sa niwu nishishi maki shishi ya ka bun to u zizan abi zan wumumla wa to ko ge tsartzar me. ²⁶ Yesu hla wu ziza'a wu he ni kome nu, na rizu ni mi gbu ga na.” ²⁷ Yesu ba mini koma bindu ma zu ni ikoyuka wu Naesarea Filippi. A me mir ma ba nikon, “Bi ya ndi ba, mie di me nha'an?” ²⁸ Mini koma ba la niwu wu yohana

wu Baptisma, 'U' bari ba tre wu Iliya bari batre wumba kan-kan wuri nimiya anabawa. ²⁹ A mie ba u biyi na bi tre me nha? Bitrus tre “Wu yi wu Kristi.” ³⁰ Yesu mam ba du ba na hla ni dro na ni tumu na. ³¹ Da soma bla bawu di vre di ni sha ya ni kpe gbugbu 'U' ba kamba ni u idi bi ninko ni bi chu ni Priestoci, ni bi nha vuvu, ba wu'u, ivi tre (3) ni ta ti ti tashem. ³² A hla terki tsrame. Naki Bitrus kma he ni kosan da tre da gbiton ni wu. ³³ Yesu kma ya miniko ma ba, da tre Bitrus ni tu “Kma tsi dimu,” Kma hi ni ko gomu wu brji wunayoshishi me ni kpe u Baci na se kpe wondi wu idi” ³⁴ A yo ndi baba mir koma ba ni buburi da tre ni bawu. Indi a ni iya da wume ka kparisu ni kpama da ba gieye mu da hu me” ³⁵ Du indi wa tre wa wu nikpa tuma ani qu, uwada kri ni suroma ma don demu ni tre Rji ani kpa tuma cuwo. ³⁶ A gye ni zo idi ni gbuglu yi wanda ia zan rai ma? ³⁷ A gye wa indi ni ser kpama da fe sur ma? ³⁸ Indi wa klusha mu mba tre mu ni meme ugbugblu yi u la tre e iverindi ni klushama indan a ni ye ni dau kaka tima ba ba maleku ma bi ruhu tsatsra.

9

¹ a hla ni ba wu ndi janji mi hlahni yiwu ba ri ni minbi bana to iqu rhi nda to ye iko irji ni gbengle ma na ² da vi tane a kle yesu a vu Bitrus mba yakubu u Yohanna nda ngrji ba ka hon ni khikle gblu ri ni nkle ba hama ni ko ni doir ni ba niki ikpama a kma sraro ³ e nklon ma a kma zan kinkla rais zan ibluch wandi ba tindu ni wu da chu itsro wandi a centu ni mi ikpi wu gla ⁴ ba kri toh Elijah mba Musa ni mi mba ba si tre ni yesu

Bitrus lukri da ⁵ kpanyem ni yesu rabbi ani bi du ta khi ki niwayi wu ta kpanyem wu ka duta sro ibru itra niayi iri wu me iri wu Musa e iri wu Elijah ⁶ shishi ma a fontsii nda du lu tre to ki ⁷ ikpa lu a lu kri kaba pyenpeme e ba lu wo lantre ni mi kpaan an di ⁸ uwayi hi vren wu sron mu wo tre ma yi ba kma ya bana la to ndior na sai yesu ⁹ ni andi ba kma si grjhi rjhi ni tu gblua a mhmba du ba na hla ni ndoir ikpi wandi ba to ni tu ngblua na sei vren ndi ta shimen ni qu ¹⁰ ba kpa tre a grji sron da ki tre ndi tashen yi ni qu a gye? ¹¹ ba lu mye ni dongye nikon bi nha vunvu ba tre ndi Elijahni guci ye ¹² a kma hla bawu andi elijah ni ye guci da ye mla kpi ti amain gye sa ba rhe ndi vren ndi ni guci ti ya kpukpome u ba kpa a tsiri ¹³ mi lha niyiwu Elijah a yeye u ndi ba thi ekpi wandi ba son ti niwua tsra ni kpi ani ba hla ni tuma ¹⁴ da ba ye zon tu ni nbru mri ko bi huzama ba ye to ndi gbugbuwu ba bi niko bi nha vuvu ba si sen nyu ni ba ¹⁵ da ba to yesu ipentren di ba ghir nda tisutsu ye cie ¹⁶ a mye mri ko ma bi huzama di bisi senyu qyemu ni ba? ¹⁷ indi ihii ni mi gbugbu ndi ba sa wu da tre ndi ndi wu tsoro mi nji vren mu ye ni wu a hei ni suron ibrji wandi ani zu bubu tre ¹⁸ a nita lu niwu a ni ban u whurtaga da du ta zran da fu nfom ni nyu da tan nyere du kma kru kpen me mi mye mri ko me do ba zu mcmebrji rju u ba ti wa kran ¹⁹ a si tre ni bawu ndi kba bi hon kpanye ni son ni yi tsar ni tan? mi vu sron ni yi hi ni tanmu? njivren ye nimu ²⁰ ba nji vivren ye niwu ni tu yesu meme brji a kri tru ku kma vivren a rjoku da zran da ni

kran nfo ni nyu ²¹ yesu a mye thima azi he toyi rji ni tan? ti ma a halawu ndi rhi ni tistea ²² a nita lu nivu ani ban wu taga ni lu ani bawu yo ni ma kama ani wuuu wuta ni ti kpe ni tu ma wuka ya ta ni lo suron ni sikpa ²³ yesu a myee wuta ni to ti ko nge na zan gbenglen na ni indi wandi a kpanyema ²⁴ hari iti vren a dbu da tre ndi mi kpanyeme zo khanyeme mu ²⁵ da yesu a to ikpa ndi ba tsutsu si ye ni ba a kri nacho ni meme ibrji nda tre di wu brji manbi ba nkpram me nacho ni wu rhu ni kpa ma dina la kma ri na ²⁶ a kpagro da ru do vivren joku ku kpin kpiri nda rhu ni kpama vivren a kru naa que u gra ndi ba tre di a qui ²⁷ aman yesu a zu wama hon u vivren a lu de kirkir ²⁸ da yesu a kmaye ni ko mri koma ba mye ni kosan angye zuta bubu zu rhu? ²⁹ a lha ba wu ndi bibiyi ba na zu ba rhu megen na sai de ni bre irji ³⁰ ba rhu niki nda zren zu ni Galilee ana son do ndi du ba toh wrji wandi ba hye na ³¹ a sira tsro mri ko bi hua da ila bawu ndi vivren ndi ni ku ni woh mri ndi ba wuu u ni vi u tra ani tashmem da lunde ngari ³² bana to tu tre a na siri zuba bubu myea ³³ mle bari ni capernaum da ba rhi niko a mye ba ndi bisiyatre ni tu gye niko? ³⁴ ba kma khi ni gbangbi ba siya sen nhu ni kpamba ni tu nha zan mbrumba ³⁵ a kuson da yo mri ko ma itso ba nda bha bawu ndi wa nison hye mu mlan ka kma tuma yo kogon da tindu ni mbru ba ³⁶ a ban vivren tsitsa nda kau zi ni tsutsu mba nda baun nji ni ngban ma nda tre ndi ³⁷ ko nha wandi a kpa vivren tsitsa yi ni ndemu a kpa me ndi wa a kpa me ana me megen a kpa na a kpa ndi wa ton me ³⁸ Yohana hla ni

wu di tico u khi to ndi rhi si zu brji ni rhu ni kpa ndi ni ndeme khi zuu ndi a ana huta na ³⁹ yesu asa niwu da tre ndi na zuu na ndi wandi a ni ti khikle kpe ni ndemu ana kman tre kpe meme ni tu muna ⁴⁰ ndi wandi ana komani ta na a wubu ⁴¹ ko nha wandi anuyi kofima u so ni ndemu nitu bi hye wu kristi mi lha tre janji ni yiwu ana hon kpa lidima na ⁴² indi wandi a do iri tsitsa biyi biwandi ba kpa nyme ni me ba kubuza ani zan do ba nkpi tita glo ni toh ma nda tru yo ni lon ma ⁴³ e wome nita do kbuza ha taga ani zan wuka ri ni ko rji ni kpurhuwo ni do riko lu wandi ana kle na ni wome bambawu ⁴⁴ chiche vunvu mumla bi bana hye nitre aya 44 hi ni 46 na bubu wandi intso bi andi ba he nike bana kwu na e lu na ybe na ⁴⁵ iza me nita du kbu za han ihu ani bi zandu ri ni ko irji hama ni za ni du he ni za me hamba e baka truyo ni mi lu ⁴⁶ chiche vunvu bi sen wa ba bizen bana he ni nha 44 mba 46 na wa ntson mba bana kwuna e bana ybi lu ma na ⁴⁷ shishi me nita du kbu 39 chuu rhu ani bi zan wuke ri ni ko irji ni shishi ri ni du hye ni shishi ha ni do ba truu yo ni lu ⁴⁸ wandi ba tson niki bana kwu na ilua na ybi na ⁴⁹ ba hii ko nha ni ma wu ba gon toni ma ⁵⁰ ima bi anita chu ro ma ru wu kmaahi ro ngari? he nii ro ma ni kpambi ni du sisuron hei ni minbi

10

¹ a luye ni migbu yahuda u kle kle ni gran gbu urdu indi gbugbuu bla ye niwu wa soma bla tre rji ni bawu nawa a ni ti chachia ² Farisawa baluye niwu na miyen a hi hlatre ndu lilon zuwama basun wokpie wa anitre ³ wa miye ba

ani musa a hla ni yiwu nige? ⁴ u ba tre ani musa kpanyemen nduba nhan takada u ga gram na kachuwo ⁵ yes bawa ani kawo tre biyi atre ndu ba nhan ⁶ rji mummla irji tie lilon ba iwa ⁷ ni tukima lilon ni ka itie ma ba yima don da shi sun hamba ⁸ ha mbaa ba zama inaman kpa riri anaki bana harina ni koshishi ama inaman riri ⁹ ipie wa irji tie di diori naga tie hari na ¹⁰ ni mikoma almagerema ba hla miyen itre kima ¹¹ wa hla nibawu du indi wa a zu wama na kpari a si yi zina ¹² naki ni iwa wa a kama ni lonma na gran irir wawume a si yi zina ¹³ baka ji miri bi zizah ma ye niwu ni ndu bre wo niba almajere ba zuba ¹⁴ yesu toh naki isuron lude nivu wa hla bawu diba bre mirizizah di ye mime na zuba na na iriba mulki rji ahae ¹⁵ njaji tre mi hla yiwu indi wa ana kpa mulki rji na vieveren tsitsana ana rimulki na ¹⁶ a vuba na brewoba ba na tie lulu yo bawu ¹⁷ da alude hi ni tukon iguri a lutsuts ye ni shishima na kuquegbarju na miyen mala u ndi ndi mi tiege nife mulkime? ¹⁸ yesu miyen age sa u yome mala u ndi ndi? irji kagrjima ani tie ndi ndi ¹⁹ u toh dokoki u na hla di na u na yi zina na u na mimre diona na kpa tieme ba yime tsiri na ²⁰ wa hla niwu mala nima tie bi bana tun mi hie ni verenze ²¹ yesu kahya na gir ni suronma ni kpie wa atiea wa hla niwu ikpie riri a ridonhi ko ni vugbime wawu lea ni kah nkle ga bi tie ya ²² ama isurinma joku nitu tre ki wa hi nifu ni suron ma nitu wa a hi ndi u wo ²³ yesu kahya kagon ni almajere ma da tre adi a he niyah ndu indi u wo du ri ni tarji ²⁴ Almajere ma ba hanyue ni wotre ki i yesu lar tre burbru adi a hei niyah

do ndi u wo du ri tar rji ²⁵ lakurimi niri ni ndo noron gbalame niwa indi u wo ni ri nitarji ²⁶ u ba hahyue da miyen a nhan ni nawo ke na? ²⁷ yesu kahyaba da tre ni ndi kplic na yina ammma ni rji koge ni yiu ²⁸ Bitrus luwulde nitre ndi ga ki kah koge don ndi ni hu ²⁹ yesu tre adi njaji tre ba indi wa ani kah iko don ko imimre vayi ma imimre lon ko mimremba ko iyi ko itie ko irjun ko imimrema don ni tumun ba itre mu ³⁰ wa a na kpa dima wulon okpu wulon na ni zami yina ³¹ gbugbuu wa ba hei ni koshi ba kama ye kogon u bi kogon ba kama ye koshishi ³² ba lu hon sihi ni urushelima u yesu guchi ni bawu ni koshishi u ba hannyi u bi wa ba si huba ni kogon kura ba tie sisir wa ala vu iseri a na sibla ni wu iri kplic wa ba toh a ni ye ³³ a latre ige ki sihiyi ni urishelima ba kah vren ndi no firist ni ba nha ba ndu ba wuu na tieu ya nshishi meme ndi ³⁴ ba weyen niwu na jutun sur na tsi ni gbugban na wuu ni vi utra a lude ni rei ³⁵ Yakubu ba yohona mri zabadi ba chibye niwu na tre a ndi ndu tie koge ni tawu wa ki preu ³⁶ wa tre bi son me tiege yiwu? ³⁷ iba hla niwu ba son iri mba disun ni wo kori u ri ni wo kotah ni mi darajame ³⁸ yesu hla bawu bina toh kplic wa bisi pre ana bi iya so koko wa ime mi soa? ko ndu ba tie batisma ni batisma yiwu na wa ba yi ni mura? ³⁹ u ba kpayeme di ba iya u yes tre koko wa wawu ni soa ndu ba so nibatisma wa ba yi nimua niki ndu ba yi niyiwu ⁴⁰ ama son niwo kori ko wo kotah na u muna niwa minoyi a hi u biwa ba chii ba ⁴¹ i wa iwulo ba bawo isuron ba a lude tie meme u ba tie fu ni tu ba Yakubu ba Yohana ⁴² yesu yo ba na hla bawu bi

kah toh ndi be wa kah indi bi gbugbulun no ba ni woba ba nji ba u zizan ⁴³ ama a hei naki ni mi bina se de wawuu indi u wa ani zama nigon wa wuyi ni zama gran ⁴⁴ iwa ni zama mumlan ni mibi ni zama gran ⁴⁵ ni u njaji vren ndi na ye nduba tie yah nitu ma na ama wawu ni tie ya nitu bari da kpa que nitu bari gbugbuu bi latre ndu ba nawo ⁴⁶ u ba ye ni jeriko wa ye rju ni mi jeriko ba ba almajere ma ni gbugbu ndi u indi ufyen ba yo ni Bartimawus vren Timawus a son ni yiu gon ⁴⁷ da a toh adi a yesu ba nazaratna kpa gro ni yon yesu vren doda ya me ni shishi losoron ni zo me ⁴⁸ indi gbugbu ba yarhan ni wu adi ndu son nigbagbi wa kama na ni yo yesu vren doda yame ni shishi losoron nizome ⁴⁹ yesu kukre da nduba yo uba indi uyen na hla ni wu ndu gir na tie kinkle soron ni lude ⁵⁰ wa wume a kah nklon ma taga na dolude hi ni yesu ⁵¹ yesu kpa nyimeniwu na myen u son mi tiege niwu? ⁵² yesu hla wu lude hi kpa me bangaiskiya a den u wa tsi toh kpan na hu ni tugon

11

¹ da baye ni urshalima baye wiewiere ni bethphage mba Bethany ni gbuku olives u yesu ton mrikoh ma hari ² da hla ni hawu hi ni vi gbumu wakisiya biti rhi bi toh ba lo vre wadi idro na honni wu to na siwu ngrji mu ³ idan itro miyei yi di bichninu nha tre bachi hu niwa ida akle ki ji kamyehari ⁴ se ha rhi ni vi gbu da ba to vre ⁵ da si ndi bari ba mie ba bisi tigye? ⁶ u ba hla bawu bachi ni wa indi ba bana tre kpe na ⁷ ba ji vre ye no yesu da ju nklon ba sur niwu du

kusun ni tuma ⁸ gbugbu ndi bari ba ju nklon ba sur ni wu du nzere zu nituma bari ba wa vuvu sur niwu du nzre zunituma ⁹ biwa bana huba ba ya sei da guluzan da nitre hosanna lulu hei nitu ndia wadi a niye ni mi de bachi ¹⁰ ite bu Dauda akpa lulu ni mulkima Hossana nimi shulu ¹¹ da yesu rhi nimi urushalima da hi nitra irji da ya konitsen da yaluti wa ka rhu hi ni Bethany baba mrikohma ulon don ha ¹² ni vi uha ni bethanu u iyoun tiu ¹³ wa toh chi kukro ri ni gbugba n mu da hi ko ani fe iwo kukro a ni to ma da ahi dana toh kpei na sei vuvu migye ana hei niton u klomana ¹⁴ wa ka tre indio na ka ri klo mana u mri koh ma baka woh ¹⁵ da baye ni urushalima da ri hi ni tra irji da zu bi le kpei nitra irji da zu ruron ba hle ga ni bi sran klen nibi le gu ¹⁶ ana kpanyeim duba ji kpei ule rinikina ¹⁷ q hlatre rbawu bana han na ba you ikoh mu di ikoh u bre ni gbugbuku bi kan iko bi yib ¹⁸ binna baba bi ti du irji ba wa nkon u wuu amma ba klu ndi ba, Gbugbu ndi ba wohtrea ¹⁹ niwa yalu a tin a rhu don gbua ²⁰ da ba zu da toh kunkro wadi yesu lau a klu rhini njama ba bwu nyu yo ni woho daya ²¹ Bitrus a rimre da tre malla wu toh kukro wawu lau? a kuq wawu ²² yesu ka sa u you suron irji ²³ jaji me hla yuwu ndi wa a you suron ni irji da hla ni ghu gbulu du grji joku ani joku ²⁴ naki mi hla yuu di ikpei wa bi mie di kpa gyeim bikpa ana kam ti u me ²⁵ da u kri di bre wuka kpayiem di wur hle duka ndia da lah u don du iti bi u shulu ni wur latre me hle niwu game ²⁶ ihan Mark ana hla duta wur hle na ²⁷ baye ni urushalima gari yesu si nzere ni mikoh irji ²⁸ bi

han ibe ni bi bla be ni baba bini koh baye niu da mie ni gbrgrbrnlen han wu si ti kpe bi yi ahan nuu gbegbeblen u tiba ²⁹ yesu ka sa du tre mime yi kpe ri bi ti ne tre a i mi hla u koni gbegbenlen nhami si ti kpi biyi ³⁰ sukpa Yohana agri ri nishu ko ani ni meme ³¹ baka san iyue ni kpaba da tre kita tre a irji ni shulu wa ani tre ngye sa kina kpa jiem ni u na ³² ama kika tre arji ni ndi ba klu sisir wa di batre si yohana ana ndi u ton du irji u ba hla ni yesu bana toh na ³³ yesu ka tre meme mina hla ni yiwu ko ni gbengbenlen nha misi ti kpi bi yi

12

¹ yesu wu vu tsuro ba ni misali a tre wa ro wa indi ri a sen kukron ni rju a rhau kagon nda shi juju wa a ni ka ta shibi ima klo ma a me ko u gbien gugloma nda ban nno jingina ni bi ron bi kukron ki a kle nda ye wlu hi ziren ² ni tsar mton u klo kukron ka ton igran ma ndu hi kpa iklo kukron bari wa ba tiea ni bi sen kukron a ³ amma baka vu u nda tsie nda zu kamma hi ni wo kuklu ⁴ a la tru dran ma ri hi u ba ka ruu tu nda nnu shan ⁵ nga rli a tru ri u ba ka wu kimaa ba tie ri ndi gbugbu wu na ki ba tsi bari nda wu bari ⁶ a don indin ma ri u wa ani tona ivren ba wa anni san a tru wa wu ma hi u kle klea a tre ba to vren mu ni fu tu ⁷ ma me bi ron kukron ba bitre din a wa ti mba ni ri gadoa ye ki wu ndi ka rli gadoa ⁸ ba vu wu nda kau taga ni mi rjua ⁹ to waa u ndi u rju ni he? a ni ye nda wu bi ndu sen kukron ba nda nno bari nkan nu irjua ¹⁰ bina kra kpie wa beblu tre a na? tita wa bi me ba ka mba ni wua a katie wa ba you ni vrun tra

¹¹ i wa yi a hi tie u rji nda bi ya tawu ¹² ikpie wa a ye ko gona bi ninkon yahudawa ba wa nkon wa ba ba vu yesu don ba to din a tre misalia ni tu mba yi amma ba klu sisri ikpe ndi mba ni tu ki ba ka donwume nda hi kpa mba ¹³ ba son nda la ka tru bi ninkon yahudawa bari ni hirodiyawa hi wu don ndu mba trene ni tre ¹⁴ da ba ye batre ni wu tica ki to wu na hu tre ndi na una tsuro son tu din na u tsuro jiji inkon rji han ban ni kaisar heitu nkon kanihe? ki han ka ni he? ¹⁵ amma u yesu to mliya nye ba nda tre di bi tsar me ni ngye? ne denarius ri me ndi ya to ¹⁶ ba nji ri ye ni yesu a tre ndi a hi yu nha ba nde nha mba he yi? ba tre u kaisar ¹⁷ yesu tre din nno kaisar ikpie u kaisar din nno rji ikpie wa u rjia a nno ba mamaki ¹⁸ me na a sadukiyawa wa ba tre ndi tashmen na heina ba ye ni wu ba mye nda tre din ¹⁹ tica musa a nla tawu idan indi wa vayi ma qu nda da hama ni vren da kawa don inda ka ban wa vayi ma tie wa ma nda zi bi ni vayi maa ²⁰ mri vayi bari tangban bana he u mumla a gra wa nda ye qu hamma ni vren ²¹ u haa ka ban wa nda qu game hamma ni vren u traan game a la he na u mbru na ba ²² tangban mba u ba na fe bi na iwaa me ye qu hu ba ²³ ni shulu iwa a ni u rime ba tie tashme ngarli? hon mri vayi tangban ba ba gran a tie wa mba ²⁴ yesu ka tre a na ni ki bi yiba shishi na? don bina tre rji na ndi na to gbengle rji na ²⁵ don bata tashme ba na gran ko ba gran ba na ba he na malaiku ²⁶ amma ni tu bi wa qu nda tashmela bi na kara ta ni taka da Musa na ni waa irji tre wu ni tsutsu miji naa tre din me hi rji u Ibrahim ni rji u Ishaku u ni rji u

Yakubu? ²⁷ ana irji kmo na ammma u bi sisren ²⁸ iri ni grji bi nha ye nda wo kpe wa ki trea ni to sa tre yesua a myee a hi doka ria me bran zaaan wawuu? ²⁹ yesu kaa sa wa a zan a hi wo Israila baci rji mbu bacia a riri ³⁰ gbigbi u ka kpanyem ni baci rji ni suron me wawuu ni mre me wawuu ni dri me wawuu ni gble gble me wawuu ³¹ doka u ha a heito yi gbigbu u ka son makobci me na tu me doka ri na la he waa bran zan bi yi na ³² u bi nha ba tre din abi tica u tre njaji ndi irji a riri u ni wa wuyi a rji ni nklema ³³ nduu son wu ni suron me wawuu u ni to me wawuu mba ni gbengble me wawuu ndi son vayi u ndio na tu me a zan hadaya wa ba gon ni lua ³⁴ da yesu to ndaa hla tre u bi a hla wu di wu na bran kon ni mulki rjiwamba a kle tre a itre na la mere tre na kpena ³⁵ yesu sita ru tra rji tre din ni he mba ni nha hla din kristi a hi vren Dauda? ³⁶ Dauda tu na ni mi ruhu tsartsar tre din baci a tre ni baci mu ku son ni wo ru mu se me ka bi kran wu tie kpe wa wu chan ni za ³⁷ Dauda tu ma ne you ndi baci u ni he rli kristi ka vren Dauda? nkpentren ndi ba ba ngri ni wo tre ma ³⁸ ni turo ma yesu tre tie wrli ni bi nha ba wa ba son zren ni guglo nklon da ni wa ci ni kasuwa ³⁹ nda son ni ruron u bi nikon ni tra rji ni wrji bi gan ⁴⁰ ba mrien imba bi kobo nda bre rji bran nkon ndu duba to ba indi bi ki ba kpa lukunci rligrama ⁴¹ yesu kuson ni gbala kori ni mi tra rji nda si ya ndi bubu ya nkle mba ni kaji gbugbu ndin bi nkle ba sur nkle babran ⁴² uwa u kmbo a ye nda sur nini ha rli wa a tsar ni kuburi ⁴³ a yo mrli ko ma da hla ba wu njajimu me hla yiwu iwa u kmbo yi sur nkle

zan ndi ba wawuv wa ba sur nkle ni kajia ⁴⁴ bi mu ba nno rji gbugbu wu ni mi gbugbu wu wa ba hei va ama iwa kobo yi a no zan du di biwo ba yo kl ni kajia duka idi ba sur kle gbugbu wu wa ba hei va ama iwakobo yo kpe wa a hei ni mi ya ma da ni rli a

13

¹ da yesu si zren rhe ni haikali iri ni mri ko ma bi huzama a tre ndi teacha ya tita ba baiko biyi ba biya ² a hla ni wu wuto khikle mme biyi? ko tita rina kri ni tu kpanma hama ni zile na ³ da a son ni tu gbku olive wandi niya haikali a Bitrus, Yakubu, Yohana e Andrawus ba mye ni yib ⁴ hlani tawu nita mba ikpi bi yi ba faru? age ba ni tsoro ta ndi kpe biyi ba ti wiewere wu whursu ⁵ yesu a lu kri si bla ni bawu mla ya nin du dior gyuryi na ⁶ gbugbwu ba ye ni ndume nda tre mi wawu yi nda gyur gbugbwu hi hle ⁷ bita wo kuu ko tre huu na ti sisiri na kpi bimba ba ye ama ekli rhi hye ri ⁸ gbumgbu ba lu wa nhu ni gbumgbu u bi chu ba kamba kpamba bi wo jub meme ni bubu kankan ni yon me ni hei be ba yi farlio yi nei na kri lega na ba vu yi hi lo da tsiyi ni tra wu bre irji mbi ⁹ ba gbronyihi duyri kri ni gaba gononi ba ba bi tuchu ni tu nde mu a duyri tsoro ba ikpe wandi me ti ni yiwua ¹⁰ ama itre rji ni kuci hi kago ba ti vu yi hi lo bi kana ti sisir na tu kpe a di bi tre a na ¹¹ niton ki ba na ye ikpe wa bi tre a ana bi yi bi tre na ruhu maitarki ba ni tre ¹² vayi ni lani vayi du wuu haka e ti ni tre ma mri ba lu kri ni tu ba yimba ni ba timba du ba luu ba ¹³ ndi ba karnwu ni

tu nde mu ama ndi wa a kri gbangban yi ni kle ani gbujbwu ¹⁴ bi ta to meme gunki ba ni kri ni bubwu ana kamata na indi wandi asi bla vunvu yi ka mal ya da rimere be wandi ba he ni gran judea duba tsutsu hi ni tu ba gblu ba ¹⁵ wandi a he ni yu tra du na grji ri niko diwawu ni ban kperi na ¹⁶ e wandi a he ni rhua do na kma ye ban nglo ma ni ko na ¹⁷ imba bi mri ni nei ni biwa ba hei mir bi masisi ba hei ya ni vi ba ki ¹⁸ bre trji du na hye ni ton sai na ¹⁹ vi baki baa ton wu khikle dan ton u ya wandi kina taba toh rji mumla wa irji a ti gbungblu wawuu ye zizan e khina la toh na ²⁰ irjhi nita na mer viba ruh na ba nma wandi ani nawo ni ta bi wa ana ju ba ye a do vi ba do ba na bra na ²¹ ko nha nita llha ni wu ndi ngye kristi he yi ko ngye a he mu na kpanyme na ²² krista bi che baba anabawa bi che ba ye ni alamu gbugbuwu da gyur ndi ko ni bi wandi irji chuba ye ²³ mla kri mi hla kpi bi yi ni yiwu du yi guci ni ye mba ²⁴ baya ya wu ton kima irji na wu na ani ti buh iwua na kpana ²⁵ tsitse ba rhu rjoku rhi ni shulu u iko u shulu ni cu mle ba to ²⁶ vren ndi ni ye ni mi kpalu ni gbengble ni daraja ²⁷ ani ton malaiku hi ni nfro nza bi gbungblu meme wu shulu do ba yoh bi ma wandi ana chuba ye ²⁸ to kpe wu mla ya to ni kunkro fig nto wandi vunvu ma ju wu to ndi esu ti weiweire ye ²⁹ na ki me wuta to kpi biyi ba si zren to ye ma a weiweire ni nkontra ³⁰ janji mi hla yiwu bi zan yi bana kle hamma ni to kpi biyi na ³¹ shulu ba meme ba kle ama lantre mu na kle na ³² nitu via ko ntoma ndoir ko maleka ni shulu ko vren bana to ha iti mehe a to ³³ kri

ni wri ni mla ya nitu wuna to iton a na chiche
 vu vu bi Greek bari ba yo tre toyi kri ni wri mla
 ya ni bre ³⁴ na ndi wa a hi zren a don koma nda
 don mri ko ma ta ya ko ko nha ni ndu mada mha
 bi ya ba a duba khi ni wri ³⁵ ni tu kima wu na
 to ka tiko ni kma ye ni ton rime na ka ni yallu
 tsutsu chu koka ni gbatup wu bwhumble ke ni
 mble ³⁶ anita ye niko gbru me na ye too wa si
 krunana ³⁷ kpe andi mi lha ni wua mi hla ni ko
 nha mla ya mal kli

14

¹ a don viha duba ti ngan u passover idi mba
 ngan u bre di wa asa binikoh bi ton du irji baba
 bi han ibe ba sun diba yib yesu da wuu ² ba tre
 ana hei nitoh gan nadutsi kanalude ni tsutsu ndi
 na ³ da yesu a hei nikoh siman u lo shia basi rhi
 biri u wa hri a riye niwu da ji kpalaba alabaster
 u klen ma wa ba you di nard ayar kpalaba da
 kayen a sur nitu yesu ⁴ ndi bari ha hei niki da
 tifu ni kpaba da tre ai higye kpei wa iwa yi tidu
 migye ⁵ smsl du bs ban tutate a le ru kle wa ani
 kai deri tra wa ba zo biti ya ba tre a ⁶ yesu ka
 tre ahi kpei didima ati nimu ⁷ bihei nibi yaba
 chachuu wadi ko ni tan biya zoba ama bina hei
 ni me chachuu na ⁸ iwayi ti kpe wa a iya ti a
 asur turare don chachu rhumu ⁹ misi hla tre jaji
 niyuu konitsen ba hla tre irji nimi gbugbulu sei
 ba hla ikpie wadi wayi ti ko ni kogon kuq ¹⁰ sei
 vre koh ma rhi wa ba you di Yohuda iskarioti
 ruhu hini bi ton du irji don du vuu noba ¹¹ da
 bi toh du irji ba woh da ngri kpukpome niwu da

you iyei ba no kle wa sima ni wa koh wa di aru
vu yesu noba ¹² niyi u mumla u berdi wa ana
saana waba nha yi krju ton nglah lah tre ntoh u
inga ni sei nisei u mrikohma ba miyei anitse ki
hi mla bubu u ri biria? ¹³ atohmrikohma hari da
hla bawu duba hi mi gbu ndiri hluiri u fo ma bi
aka hu hi ¹⁴ ahi ta rhi nikoh bi ka hu idia hla
u di la di ukoa malla tre ikoh mu wa mirhi biri
baba mrikohmu? ¹⁵ anitsro yi kikla mikoh wu
koshu waba mlati bikah mla ti ni tawu ¹⁶ mrikoh
ma ba hi ni mi gbu da ka toh inpie da a tre hei
nakima da ti birhi ketarewa ¹⁷ da yalu ti wa ji
mrikohma tsoh hi ¹⁸ da ba kru da si rhibiri nitu
tabur yesu katre jaji mi si hla niyi wu iri nimi
bi nivu me noba ¹⁹ bayi ni suron ba da nimiyei
ahime? ²⁰ yesu kasa nibawu wa da si you woh ni
me ni gbugban ²¹ ivrendi nihi na a han niyuma
iya ndikima wadi ani vu yesu noba abi di na
grhi ndi kimana ²² bashei ninu rhi biri yesu ban
bresdis da ti lulu you nibredia da mere ga niba
wu datre wayi hi nma kpamu ²³ a bangbaju datre
²⁴ wayi a hu yimu wa mi sur iyieu ni yuwu wa
ani kahle nigbubuu baka so wawu bauu ²⁵ me
hla tre jaji mina la somi klo kukru gana sei ivi
wa mi so ni mikoh irji ²⁶ bayou sei da rhu hini
gbulu olives ²⁷ yesu hla ni bawu wawubi bi joku
yada ba han iq mi vu ndiu krhutimaa iq u itima
bavra ni kagakaga ²⁸ bata zume lude in mi hi
Galilee guchi niyuu ²⁹ Bitrus kahla ru yesu ko ba
hi kpamba wawuu ine mina hina ³⁰ yesu ka hla u
nichu luwa du gba du tub tup kpu u kpa tron di
u una tohme na in kpu tra ³¹ Bitrus tre ko mi qu
bu wu mina tre dimina toh una baka you inveu

ni yesu wawuba wu ³² ba ye ni bubu ri you di Gethsemane yesu ka hla ni mrikoma kuson wayi ime me hi bre ³³ a banBitrus Yakub u Yohana ni kpama a rimer da ni damu ³⁴ ahla bawu isuromu ni lome har na u qu ki mai di ta gbe har hi ni kuqu ³⁵ yesu for zre fime da ku joku ni meme da bre inde aru bie ka wur ton a hle niwawu ³⁶ datre abba ti bu ikpi ba yereyere niwu wuka cu gbaju yi ru ni mu aman ana ti muna ahi wume ³⁷ aka kam ye da yetoh ba basi kruna da miye Bitrus sima bi si kruna? koh niton riri me bi na iya gben na? ³⁸ gbien di bre don di na joku nimi lah tre na isuron a nyme ama ika a si ³⁹ a la hi da trette wu mumla gari ⁴⁰ da aka kam ye da toh basi kruna na u mumla shishi ba a ron u bana toh kpie wa ba hla wuna ⁴¹ akma ye kpututra da miye ba bu risi kurnari di ni siri? atsra no toh a yeye to bavu vre ndi you ni woh bi latre ⁴² lude kinihi to idi wa a vu me ni noba a he weiweire ⁴³ a sihei nimi tre a u Yahuda iri ni mi a aye ni gbugbu idi ni ba ijin gban nibi toh du irji ni bi han be ni bi nikoh ⁴⁴ indi wa a vu haba a guci tsro ba woh ni wuye Biti toh diwa mi sumbace u wa wu yi bika vu di griwu di hi ba ba bi gadi ⁴⁵ da Yahuda ye ahi ni yesu gbala me da you ⁴⁶ di ranni da rhugume ni u indi ba kavu na ki u ri ni ciki mba waa kli niba kia ⁴⁷ chu inji gbama da chu vuvu to diri ni mi biwu niko pristoci ba ⁴⁸ yesu a mieye ba bi ye vu me na diwu yib ni ji gban ni kpe iku ⁴⁹ mitahei niyi chachuu dita bla tre irji ni yiu nitra rji bi na vu me na a hei na ki don du tre rji cika ⁵⁰ duka bi wa ba na hei ni yesu ba tsutsu da kaa don niu ba tsutsu hi kpaba ⁵¹ vivren

nze ri wa alo vi gbajanklo u kaakpa megen a sia hu e mri nzeba ba yo wo vuu ⁵² a ka gbanjanklo chuwo ni bawu nda tsutsu ru ni ngbre ⁵³ niki ba nki yesu hini ninko prist nikima ba kikle prists ba ni chiche mba bi nha ba zontu kii nha niwu ⁵⁴ e Bitrus a nha huba kari ni tra nkon wu nikon prist a ndaka kuson ni ba mriko nduba nda sia mu kpama ni lu ⁵⁵ nikon prist baba bison nda bla tre ni trankon a ba wa biwa ba njitre kpewa bato nitu yesu ni duba wuu nda wa hama ⁵⁶ gbugbu mbawu ba sia blatre che nituma e nyu bitre ba ti nkankan ndana hu nyu ri na ⁵⁷ niki bari ba la lu kri nda bla tre che nituma ndi ⁵⁸ ki wowu a sia bla ndi wawu ni zii hekali wa ba me ni wondi nda ni mi vi tra la me ri hama ni tindu ni wondi ⁵⁹ nikima ngame bi tre ba nyumba ana hu nkon riri na ⁶⁰ ninkon prist a lu kri nimimba nda yesu ndi wuna he ni kpe wu sa bawu na? ni tutre wa bi nu shaida biyi basi bla nitume a? ⁶¹ nikima a kri gbangbi ndana sa na ninkon prist a la myeu ndi wuyi wu kristi vren u wa ba ti lulu zanzan niwua? ⁶² yesu a trendi ahi me ngame bi to vreninji si son ni wo korhi u gbengble nda si ye nimi klalu wu shulu ⁶³ niki ninkon prist a yba nklon kpama nda tre ndi kila wa saidu u ngye gari? ⁶⁴ bi wo tre wu kpande irji timeme kimbi bi to ni he? wawumba ba nyme ndi latrema a tsra du ba wuu ⁶⁵ bari ba lu si junte ni vra nituma nda ni ka shishima ndani tsiwu nda hlawu ndi du nran tre e mrikondumba ba tsi ni ndawomba ⁶⁶ niwa Bitrus a son ni meme ni ra koa ninrenwa ri wu tindu niko ninkon prist ⁶⁷ a to Bitrus si son si si zu isi ni yesu u Nazarat ⁶⁸ a kpa tre ndi mina to na nina to tu kpewa wu tre a na wa a rhu hi

ni kalhan e igbaa a tbu ⁶⁹ vrenwa wu ndu ri a too ngari nda lu si bla ni biwa ba ki whi niki ndi iwayi hi rimba ⁷⁰ a la kpa tron ngari nton fiime ka huki biwa ba ki nhan niki ba la tre ni Bitrus ndi ahi janji wu ri mba nitu wu ndi u Galilee e lpn nyu me kpanyeme nikima ⁷¹ niki a lusi yoban ndani shirhi ni kpama ndi mina to iguyi wa bisi tre nituma na ⁷² igba a la tbu nkpu u ha rhi du igba tbu nkpu ha wu shirhi kpatron ni me nkpu tra niwa a rhimren ni kima a ybo yi

15

¹ ni bwu ble frist bi nikon ba shubi ni bi nikon gbua u bi nha u tra rji ni yahudawa wa babi suronmua ba vu yesu lo nda njiu nda hi ba kau nno Bilatus ² Bilatus myeu awu yi u ehu Yahudawa? a sa ni wu andi u tre toki ³ frist bi nikon ba nhau ni kpi gbugbu wu ⁴ Bilatus a la mye u na hla na ka nche? to gbugbu tre wa ba ki nha wu ni tu mba ⁵ yesu ana la sa ni Bilatus ngana wa anno mamaki ⁶ to ni ntto u gan Bilatus a ta chi ndi bi la tre ri wa he troa chuwa indi wa ba kabre ni tu ma ⁷ u igu ni mbru bi la tre ba latre u wu ndi ⁸ ijubu ndi ba ye niye Bilatus ndu tie ikpie waazi tie rji mu ⁹ Bilatus ka sa bawu bi nyem ndu me kah chu yahudawa chuwo? ¹⁰ a to nda ni tu ngu mba baka vu yesu njiwu ¹¹ amma nji frist ba ba con jbu ndi ba ndu ba yar gro ndu ba ka Barabbas mba cuwo ¹² Bilatus a la mye mba ngarli a hi ngye mba tie ni chu Yahudawa? ¹³ ba la gro ngali klowu ¹⁴ Bilatus mye ba a latre ngye a tie? u ba tutu yar gre clou ¹⁵ Bilatus a son tie kpie a ba wa nda ka Barabbas cuwo ni

ba wu a pua yesu tre rli nda kau nno ba kpa klo
16 soja ba bu nji nda hi ni tra u bla tre nda u yo
soja ba wawuu kabi 17 ba lo tuma ni pli u ma klo
ntme wiwrli nda con con lo nha 18 ba wlu nda
ciu ndatre ndu rji ziu iclu yahudawa 19 ba grji
tsiu ni tu ni gbugban u con ma nda ju nte ta sur
ba kuqu gbarju nda kudran ni kbu ma 20 sa ba
chauya ba chu pii u tuma rju hi ni wrji wa ba
hi kpam wua 21 indi ri siman u gbu siren sia ye
rji gburi ba vu ni gbengble to ban kukron krossa
22 soja ba nji yesu hi ni wrji wa ba yo ndi golgota
23 ba nno ma kabi ba mur wa a kama nda na
soh na 24 ba kpan wu nda vu klon ma rli nra ni
kpa mba 25 ba kpan u ni tu kukron ni ntton u
tra 26 ba nha ni ple kukron ni ikpie a ba nhaua
ichu yaluda 27 ba kpanwu ni bi ybi harli iri ni
wo rli u ri ni wo kota 28 i wa yi ye tsar ni tre
rji wa a hla ba bla kabi ni bi latre 29 biwa ba
ka ki hia ba zren da ni whu tu nda ni tre yowa
iwuwa u zii tra rji ni meu ni mi vi tra nra kpame
ndi grji ni kakrona 30 nji frist ni bi nha ba ba
chauyaya ngame ni kpa mba da tre 31 a ndi a kpa
bai cuwo amma nda na to kpa kpama cuwo na
32 ndu kristi ichu israilawa ba grji ni gran kukron
a ye meme zizanyi ndu ki to ndi kpa nyme ni wu
bi wa ba kpan ba ni yesu ba hlo tre ni me 33 ni
ntton u tane ibwu ye kah gbu wawuu hi ni ntton
u tia 34 ni ntton u tia yesu ka yar yi gbagban me
eloi eloi lama sabachthani? wa hi irji mu irji mu
u tie he rli kame don? 35 bi wa ba kli wi riha
kia ba wo lan tre ma nda tre din to ba a si Iliya
36 indi ri tsutsu ka yo rlikpanma ni ma waasa nda
kason ni gbondo kpala nda kanno ndu soh igua

tre din ki to ka Iliya ni ye njiu grji ³⁷ ni ki yesu ka yar yi gbangban me nda qu ³⁸ ipli u tra rjia ka yra tie harli rji ni tu mu grji hi kogboma ³⁹⁻⁴⁰ da jirmi wa kli nda si ya yesu a to ndi yesu qu ye to wa a tre din njanjimu igu yi ana vren rji imba bari ngame baki gbigbanmu nda kia yah vimi mba ana ba maryamu ba mag daliya maryamu u salomi ⁴¹ wa a he ni Galili ba hu nda ta tie ndu wu imba gbugbu u ngame ba huhu ni urshalima ⁴² wa yalu tiea don he u mlaki ivi wa baka rjo ri ni sabath ⁴³ Yusufu indi u Arimathiya ye ni ki ana ri ri bi lo chu ndi wa bata nno grima nda sia gben mulki rji avu sran nda shi ni Bilatus nda mye kmo yesu ⁴⁴ Bilatus tie sisri ndi yesu qu ayo jirme a nda wo ka yesu qu ⁴⁵ da Bilatus a wo ni nyu jirmea ndi yesu qu ye a nno kmboa ni Yusufu ⁴⁶ Yusufu ana le plia ye a grji kumo ni grani kukrona nda lou ni pli nda nji he ka yo ni beh wa ana tita wa ba tsen mlatie a tru tita hra beh a ka nyu beha ⁴⁷ maryamu ba mag daliya ni Maryamu iyi yosi ba to bubu wa ba rju yesu

16

¹ niwa i vi u asabarchi a wuce Maryamu ba magadaliya mba salome ba ka nji izyi kpa ye nde ba gban ni yesu nikpa ² ni bwubwu ble ni vi mule u satia u ba hi ni beh ni nza hongan ³ u ba myen kpamba a di a nhan ni nyiu tita rju ni tawu ni yiu beh hia? ⁴ u ba nzu shishi ya na toh ba nyiu tita rju ye tita a ki kle ma gbenme ⁵ u ba luri ni mi na toh vren nze ri sur nklo kinkle son ni wo kori uba bwu yiu ⁶ wa hla ni bawu na bwu yiu na bi si wa yesu ba nazaraten wa ba giciye niwu alude

n a na hei na ya ige bubu wa ba kah yo yi ⁷ ama bika hi kpambi ni ha ni almajere ma nie Bitrus a hei koshishi si hi ni galilis ni mun bi toh nawa a hla ni yiua ⁸ u ba dorju ni mi beh ni wi likpa ni bwuyiu bana ya tre kpieri me ni kpambana nitu sisir ⁹ nta shime ni bwumble ni vi u mumlan u satia da guchi ye rju ni mary magadaliya na ju meme ibrji tar gban rju niwu ¹⁰ wa hi na kah bla nibi wa ba hei ni wua da katsira ba si ta mre da ni yi ¹¹ i ba wo da hei ni rei u wawu toh ni shishima ama u bana kpa nyeme na ¹² wa rju ni babwu ha mba ni kon rimu kan yada ba rju nigbua zren sihi kpamba ¹⁴ ni ko ngo ki yesu lu rju ni wolon don ri uba si rila ni tu tebru wa pwa ba tre nitu wa bana kpanyemena da nsei tu da na kpanyemen ni biwa da toh shishi nishishi na hla ba hi wu a ndi alude na ¹⁵ a hla bawu ndu ba hi na hla tre ma ni ndi bi rgbungbulu ba kagon wawusu ¹⁶ indi wa a kpa nyeme na ndu ba yi batisma niwua ani nawo indi wa ana kpa nyemen na ani rilu ¹⁷ ba toh tie bi yii ni biwa ba kpatre rji ba zu brji ni nde mu ba tre lme sama ¹⁸ ba ya vuwam ni wo ana tie ba kpie na ko ba so meme gbugbulu ana tie ba kpie na ¹⁹ yesu tre kle ni ba wu uba ban hi ni shulu waka son ni wo ko ri irji ²⁰ u baluri blatre rji kango gbugbulu a irji ni zo ba na kpanyeme ni tre mba nikpii wa a tre ba tie baa

Bu New Testament
The New Testament in the Bu language of Nigeria
copyright © 2020 Door43 World Missions Community

Language: Jida (Bu)

Translation by: Door43 World Missions Community

Contributor: Bu, Bwuh, NBTT

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2020-07-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 22 Jul 2020

c72c45f5-7330-57ef-bd69-0d0485754000